

EL POBLE CATALA

REDACCIÓ
i ADMINISTRACIÓ:
16, Avenue Hoche
PARIS VIII

SETMANARI DELS CATALANS A FRANÇA

ABONAMENTS: 1 a. 6 m. 3 m.
França 40 25 15
Union postale . . . 60 37 50
Altres països . . . 75 45

Germana València

La data d'aquest número del POBLE CATALA ofereix a l'editorialista un esplet d'efemèrides, totes suscitadores del comentari. 26 de gener! Quina triaríem? El record que és més dolorosament pròxim al nostre cor és el d'aquell dijous de l'any passat en el qual Barcelona, exhaurida, queia a les mans de les tropes de Franco i els seus aliats. De la coïssor inguarible d'aquell 26 de gener del 1939, data atziaga de la nostra història, ferida oberta per on s'escola la sang de Catalunya, què podria fer-nos-la oblidar? Per un paral·lelisme aconhortador, se'ns acut aquella batalla de Montjuïc, miracle català que feia recular l'exèrcit centralista del comte-duc d'Olivares fins a Tarragona i que tenia lloc també un 26 de gener. Podríem, damunt la desfeta recent i damunt la pretèrita victòria, establir vaticinis de recobriment o averanys funestos. Però sabem que aquestes diades luctuoses són massa lligades amb el nostre íntim sentiment perquè puguem esbravar-ne l'emoció en paraules. La Història se n'ha emparat, però cada català les duu gravades al fons de l'esperit. D'una victòria com la de Montjuïc sortia la prolongació de la guerra de Separació. Però, mort Pau Claris, i en minva acusada la vitalitat nacional catalana, el procés de decadència, ja tan avançat en l'ordre cultural, havia de lligar-se amb la desfeta total de la Catalunya autònoma, el 1714. El 26 de gener no podia evitar l'11 de setembre, a setanta anys de distància. Qui sap quines reaccions assegurarà per a Catalunya aquesta trista caiguda de Barcelona de la qual ara commemorem el primer aniversari?

Si aquestes efemèrides no ens abelleixen, perquè el dolor i el sentiment s'hi barregen amb més violència, n'hi ha una altra que nosaltres, catalans, hem de commemorar amb orgull i devoció. Aquest any s'escau el quart centenari de la mort de Joan Lluís Vives, humanista i filòsof nascut a València, figura il·lustre del Renaixement europeu. I el nostre setmanari vol tenir part en aquesta commemoració.

El sentiment de solidaritat espiritual dels països de llengua catalana ha estat sempre mantingut en honor pels catalanistes. En les siluetes dels grans catalans que Rovira i Virgili fa desfilar per les pàgines del nostre setmanari, aquesta identitat de cultura i de nació dels fills de la Catalunya estreta, de València i de Mallorca, els tres bocins de la Gran Catalunya, ha estat subratllada sovint. Que hom hagi pogut creure que el gironí Eiximenis fou valencià i que Jordi de Sant Jordi i Ausiàs March, fills de la ciutat del Túria, fossin barcelonins, és un signe evident d'aquesta unitat magnífica del tresor espiritual dels pobles germans. Per ella, ens enorgullim de presentar com al català més il·lustre el gran Ramon Llull, fill de Mallorca, i no ens dol de donar la corona del més gran líric a Ausiàs

March, i el ceptre de la poesia satírica a Jaume Roig, valencians. Per aquesta unitat mateixa, avui celebrem junt amb els nostres germans de València el quart centenari de la mort de Vives, que és una de les figures més altes de la cultura catalana. Veus amigues del País Valencià s'ajunten en aquest número a les dels nostres col·laboradors habituals per a celebrar la germanor de llengua i d'ideals de València i de Catalunya. I aquesta commemoració modesta, que té el valor íntim d'una festa de família, haurà d'ésser molt més significativa que els actes solemnes i oficials amb els quals hom voldrà junyir, allà baix, l'obra insigne i la prestigiosa figura de Vives a una doctrina oficial del «imperi» i a una apologia de la violència com a norma de govern.

Encara que aquells actes commemoratius oficials tinguin per marc la ciutat de València, prou sabem que tota espiritualitat autòctona en serà absent. Germana València! Un comú destí funest t'ha sotmès, igual que Barcelona, amb poques setmanes de diferència, a les armes enemigues. El País Valencià i el Principat han estat altra vegada agermanats per la dissort i llur Renaixença nacional, negada i escarnida per l'allau forastera.

No fa pas gaires mesos, en plena guerra, quan a mitjans de 1938 Catalunya i València ja estaven separades per un tascó clavat a ran de l'Ebre fins a la mar, s'esqueia el setè centenari de la conquesta de València per Jaume I. Les festes que havien de marcar una vegada més la fraternitat de catalans i valencians sota la senyera augusta del gran rei foren destorbades pel fat advers, i la guerra posà, amb les seves darreres convulsions tràgiques, uns negres crespons a les comemoracions, que hauríem volgut joïoses, de les gestes del Conqueridor. Però Catalunya i València, ara com aleshores, es senten germanes en el dolor i en l'adversitat, com són germanes en la llengua i en l'esperit.

Set segles d'història comuna, de glòries compartides, de lluites i d'errades històriques paral·leles; set segles de fidelitat als ideals de llibertat i de democràcia, de moviments renovadors i de revoltes contra els tirans, no passen debades. I en l'amargor de la desfeta actual, el vell Principat i el jove Reialme que tenien, en un règim d'àmplia autonomia, el mateix sobirà, la mateixa llengua i la mateixa bandera, es senten encara més units.

Germana València! En el centenari de la mort d'un dels teus fills més gloriosos, Catalunya, la Catalunya exiliada que es sap intèrpret de la Catalunya sense veu i exànime que avui l'acompanya en la dissort, et saluda amb emoció. I alhora et renova la fermança de la seva identitat d'ideals, de grandeses i d'esperances, que ha d'assegurar una altra i definitiva Renaixença!